

RATNI IZVJESTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 17. juna.

Na venecijanskom je planinskom frontu borbeno djelovanje juče uslijed nevremena i magle bilo znatno ograničeno. Zapadno od Brente održali su protiv žestokih napada pukovi iz alpskih zemalja predjašnjeg dana izvojevane planinske položaje. U planinskom području Montella pomakle su se, boreći se, prema zapadu naprijed divizije podmaršala Ludwiga Gollingera. S obje strane željeznice Oderso—Treviso osušećeni su jaki talijanski protivnapadi. Borbene snage generala pješadije pl. Cleriča, koje napreduju na južnom krilu vojne skupine maršala pl. Borojeviča, otele su neprijatelju zapadno od San Dona dalje zemljišta i zauzele Capo Sila. Takmičeći se sa njemačko-austrijskim i ugarskim vojnicima, položili su ovdje češki i poljsko-rusinski bataljuni svojim hrabrim držanjem probu, da su ostali bez uspjeha mjesecima ponovljeni neprijateljski pokušaji, da se oni zavedu na izdajstvo i nitkovluk. U bojovima na Pivavi od 15. juna zaslužuje da se između pješadije, koja se ne može dovoljno pohvaliti, naročito istakne 106. gorjugo-ugarski puk. Kao uvijek, u uspjehu su posljednjih dana imali vanrednog udjela naši vrijedni saperti kao i naši bojni i lovački letaci. Broj na jugozapadnom frontu privedenih zarobljenika povisio se na 21.000.

Načelnik glavnog stožera.

Izveštaj njemačkog vojnog vodjstva.

Kb. Berlin, 17. juna.

Zapadno bojište: Vojna skuoina prijestolonasljednika Rupprechta: Živahna je izvidjačka djelatnost na mnogo mjesta fronta dovela do žestokih pješadijskih borbi. Jugozapadno od Yperna i s obje strane somme uveće je oživjela borbeno djelovanje.

Vojna skupina njemačkog prijestolonasljednika:

Na bojištu se jugozapadno od Noyona topnička djelatnost uveće pojačala. Između Ouregu-a i Marine zarobili smo kod mjesnih predužca 120 neprijateljskih vojnika. Plijen u topovima, koji smo učinili za našeg napada između Montdidiera i Noyona, povisio se od 150 na preko 300, među njima i onitna naitežeg kalibra. Plijen u mašinskim puškama iznosi daleko preko hiljade.

Vojna skupina generala Galwitz:

Između Maase i Mosele najljepši smo napadom s obje strane Hira-

Dalji uspjesi na talijanskom ratištu.

Zauzeće Capo Sila. — Broj se zarobljenika povisio na 21.000.

ray-a Amerikancima gubitaka i razorili dijelove njihovih položaja.

Vojna skupina vojvode Albrechta:

Izvidjačka su odjeljenja privela iz francuskih i američanskih rovova u Vozgima i u Sundgau-u zarobljenike.

Juče je oboreno 8 neprijateljskih letilica i 8 ukotovljenih osmatračkih balona.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Orlandove omaške.

U zgradi talijanskog parlamenta, na Monte Citorio prikazala se opet jedna od onih komedija, koje su prava potreba za romanska srca, što maštaju o teatralnim stvarima. U sjednici, kojom je otvoreno novo zasjedanje komore, pojavili su se na tribini dva visoka gosta iz Belgije: belgijski poslanik i dr. Terbit. Ovim povodom je podpredsjednik Alessio oduševljeno dizao Belgiju u nebesa. Ona je lijepom logikom osjećaja poslao pozdrav Italije Francuzima, Englezima i Amerikancima na zapadnom frontu, da bi najposlije uzveličao talijansku vojsku.

Medjutim je ovaj govor bio samo prvi čin, kojim se vješto pripremio dolazak glavnog glumca, predsjednika ministarstva. Sa grdnim pathosom teatralnog političara grmio je Orlando u dvorani, da „skoro tri mjeseca traje bitka, u kojoj vojske svih slobodnih i prosvijećenih naroda korak po korak, sat po sat osporavaju zemljište za onu pobjedu, koja, kako neprijatelj dobro zna, nije njegova, ako ne dođe što skorije“. Zna se, da je govornišvo talent, s kojim se neko mora roditi, ali ma kako ko vladao tehnikom govora, ipak to ne isključuje omaške, ozbiljne ili vesele. Takva omaška desila se i gospodinu Orlando u navedenoj dugačkoj rečenici; kako je ona primljena u talijanskoj komori, o tome nam dođuše izvještaji ništa ne vele.

Kako veliko bezgranično uobraženje vlada, barem u gornjim slojevima klasičnog no nepismenog talijanskog naroda, moglo se vidjeti iz njegove štampe davno prije nego što je izbio rat. Pošto se Talijani u svjesnom ili nesvjesnom neznanju istorije i antropologije smatraju za čiste potomke starih Rimljana, onda se razumije samo po sebi, da se računaju i među najslobodnije i najprosvijećenije narode na zemljinj kugli. Slično cijene oni i svoje saveznike, i ako bi sebe u potaji mogli pod izvjesno staviti za jedan stepen u niže. Mi „barbari“

imamo dakako o slobodi i prosvjeti malo drukčije pojmove. Tako na primjer, mi ne bi mogli označiti one francuske crnce, što se bore oko Reimsa i muče njemačke zarobljene ranjenike, one francuske i engleske trupe, što skrnave groblja, a isto tako ni Senegalce, Marokance, Pijamce, Sikhe, Gurkhe i kako se već sva ta grupa narodâ zove, — kao slobodne i prosvijećene narode. A isto ovako misli se o pojmovima slobode i prosvjete i u neutralnom inostranstvu. Medjutim ko da o pravu i nepravu, moralu i nemoralu diskutuje sa zemljom, gdje se kao „sveta sebichnost“ veliča najsravnije vjerolomstvo, koje istorija poznaje, i koji u ovaj čas imaju u svojim rukama svu političku vlast?...

Mnogo nas više interesuje dvostruko poricanje, kojim se završava cijela fraza, i koja na prvi pogled ne izgleda dovoljno jasna. No ako se malo bolje prouči ova rečenica, onda se jasno vidi, da Orlando vjeruje u pobjedu Nijemaca na zapadnom frontu, ako je oni skoro zadobiju. Orlando naime misli: ako Nijemcima ne bi pošlo za rukom, da ubrzaju odluku, onda bi morali izgubiti bitku. Dođuše, iz ovog mišljenja izvire stara pjesma o ratu iscrpljenia, koju već tri godine čujemo od sporazumnih sila i to svaki put baš onda, kad se položaj na bojištu razvija nepovoljno za njih. Sad, razumije se, kad čak i Izvještaji neprijateljskih glavnih stožera moraju priznati, da se Nijemci na zapadu nalaze u neprestanom pobjedonosnom napredovanju, sad su iudski drugu melodiju. I zato se, pesimistička Orlandova izjava može pozdraviti, pa čula ona namierno ili ne. Ona je svakako priznanje, da u Rimu počinju bivati nervozni. Inače bi signore Orlando govorio sa apsolutno više pouzdanja, i ne bi naslikao na zid ni mogućnost njemačke pobjede na zapadnom frontu.

Medjutim je na Pivavi započela austro-ugarska ofenziva, koju je talijansko vojno vodstvo već dulje vremena sa strahom očekivalo. Sta će skoro dani donijeti, ne može se još danas predvidjeti. Možda, — a i vjerovatno je — da će signore Orlando dobiti onda prilike, da održi jedan crn govor i o mogućnosti — austro-ugarske pobjede...

Ofenziva protiv Italije.

Orlandovo saopštenje u komori.

Kb. Zürich, 17. juna.

U današnjoj sjednici talijanske komore je uzeo riječ ministar predsjed-

nik Orlando radi saopštenja, da je neprijatelj noćas preduzeo ofenzivu. U dupko punoj kući vladala je potpuna tišina. — Može se reći, izjavio je Orlando, da je cio front zapao u borbu. Jutros u 3 sata otpočelo je vrlo žestoko bombardovanje, poslije kog je u jutru u 7 sati uslijedio napad pješadije na cijeloj liniji. Posljednje su vijesti od 1 sat u podne i one javljaju, da su talijanske čete izvršile sjajan otpor. Ministar predsjednik je ovako završio: Skupština, koja ima čast da zastupa tako veliki narod, prihvatit će vijesti sa onom dostojnom zbiljom, koja se oslanja na povjerenje našeg koliko skromnog toliko i hrabrog zapovjedništva i na naše vojnike. Ja mogu samo reći, da nisam nikad posumnjao u hrabrost i vjernost naših vojnika. Poslanik Charradia (iz Friaula) izjavljuje u ime svoje i ostalih iz posjednutih provincija, da ne će nikad pristati na mir, koji ne bi zadovoljio sve pravične zahtjeve, pa ni onda, ako bi nevolje svojih sunarodnika, koje svi snose patriotskim samopregrevanjem, još i duže trajale. — Skupština se zatim digla sa svojih sjedišta, i iskazala pozdrav svima talijanskim vojnicima.

O uzrocima ostavke bugarske vlade.

Budimpešta, 17. juna.

Bečki dopisnik „Az Está“ saznaje ovo o uzroku ostavke bugarske vlade: Ki-za je postala još prije 14 dana, kada su ministar za javne radove, Petkov, i ministar željeznica, Kolšnicki, zahtijevali da se razriješe od svoje dužnosti. Obojica pripadaju stambulovističkoj stranci. Veliki dio vladine stranke, koja je, kao što je poznato, sašlavljena iz pristalica Radoslavova, Stambulova i Tončeva, nije zadovoljna sa unutarnjom politikom sadanje vlade, naročito zbog toga, što je Radoslavov najvažnije upravne položaje povjerio ljudima, koji ne pripadaju vladinoj stranci. S time stoji u vezi i okolnost privremenog rješavanja dobrodružskog pitanja, koje je oslabilo vladin položaj. K tome je još pridošao i zahlijev Stambulovista, da Radoslavov ministarstvo spoljnih i unutrašnjih poslova ustupi toj stranci. Oba ta položaja, kao što je poznato, nalaze se u rukama ministra predsjednika. Radoslavov nije o tome htio ni da čuje, uslijed čega su oba ministra podnijela ostavke. Kralj hoće, da na čelu vlade ostane samo Radoslavov, s toga je Radoslavov htio da kabinet po tavi na širu osnovu, pa je stambulovističkoj stranci ponudio jedno mjesto, ali je ova to odbila. Tako je došlo do ostavke cijelog kabineta. Radoslavov pregovara i sa vodjom demokratske stranke Maricovom,

i sa seljačkom strankom. Nije isključeno, da će Radoslavov obrazovati novu stranku, jer se većina sobranja sastoji iz njegovih pristalica, te se bez njene potpore ne može ni jedna vlada održati u parlamentu. Ali se i Petkov nalazi na vidiku, u čijem bi kabinetu poslanik u Beču, Tošev, bio ministar spoljnih poslova. Zanimljivo je, što se i generalisim Zekov, koji je van stranaka, ističe kao kandidat ministra predsjednika. Ma kako se razvile dalje prilike, spoljna politika kabineta će ostati nepromijenjena.

Podmornički rat

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 17. juna.

Wolffov ured javlja: Jedna od naših podmornica, zapovjednik kapetan-poručnik Remy (Walter), ponovo je potopila u Atlantskom Okeanu tri parna broda od preko 28.000 bruto registrovanih tona. Od ovih je jedan bio naoružan sa 4 topa od 15 i pol cm. Američki transportni brod „Praesident Lincoln“, naoružani engleski parni brod „Begun“ i „Carlatan“. Vojnička posada broda „Praesident Lincoln“ sastojala se od 40 časnika i otprilike 650 mornara. Osim toga je bilo na palubi još 20 časnika i momčad iz vojske, koji su imali biti vraćeni u Ameriku. Po svoj prilici je najveći dio posade stradao pri potapljanju broda.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Novinarski jubilej u Nišu.

Niš, 16. juna.

Prije godinu dana pokrenula je bugarska vojna glavna gubernija u Nišu list „Moravski Glas“, koji je za ovo kratko vrijeme postao od značaja, kako s političkog, tako i s kulturnog gledišta, te se s toga nije moglo propustiti, a da se ne proslavi godišnjica opstanka ove ustanove u doba, u kome dogaljavaj jedan drugog tako naglo prestizju.

Proslava je otpočela crkvenom ceremonijom, koju je u divno ukrašenom vrhu uredništva izvršio niški protjerov uz asistenciju šest sveštenika i jednog arhiđakona u prisustvu gubernijskih vojnih i građanskih visokodostojnika, deputacija austro-ugarskog i njemačkog časničkog kora i mnogobrojnog naroda.

Zvanični dio proslave obavljen je jednom matinejom u pomoravskom pozorištu. Urednik lista, poručnik Dilberov referisao je opširno i zanimljivo o postepenom razvitku lista, koji je osnovan glavnicom od 1.200 leva, a koji sad predstavlja vrijednost od 150.000 leva. Mali kvartformal ustupio je svoje mjesto modernom oktavformatu, a 14.000 čitalaca predstavlja broj, koji do sad u Nišu nije postignio ni jedan drugi list.

Na kraju svoga izvještaja predao je poručnik Dilberov guverneru, njegovom zamjeniku i načelniku glavnog stožera umjetnički u koji izradjene adrese. Gene-

PODLISTAK

Istorijski kalendar.

Bitka na Ligny-u i Quatre-Brasu. — Kralj Gustaf V. — Ubistvo poslanika pl. Kattelera. — Freiligrath-Kitzen. — Kolín. — Waterloo.

Na prekjučerašnji dan, 16. juna 1815. godine bila se u toku vojne u Belgiji između Napoleona I., koji se bio vratio sa Elbe i zasnovao svoju drugu vladavinu, koja je trajala sto dana, — i udruženih Prusa i Engleza bitka kod sela Ligny-a između samoga Napoleona i pruske vojske maršala Blüchera, dok se jednovremeno kod zaseoka Quatre-Brasa maršal Napoleonov Ney borio sa engleskom vojskom, pojačanom njemačkim trupama pod komandom čuvenog engleskog vojskovođe vojvode Wellingtonskog (Arthur Wellesley vojvoda wellingtonski, čiji smo životopis već u svoje vrijeme donijeli na ovom mjestu). Pošto su Englezi i Prusi u početku vojne raspolagali kud i kamo većim brojem vojaka nego li Napoleon, to je ovaj riješio, da po mogućstvu napadne i potuče svoje protivnike svakog za se, ne dajući im, da se spoje. Pruski maršal Blücher bio je zauzeo položaje kod sela Ligny-a, St. Amanda i Bry-a (nedaleko od Namura). Raspolagao je sa 83.000 ljudi, i to korovima Zietena, Pircha i Thielmana, a dok Bilo u sa svojim korom nije više mogao blagovremeno stići. Napoleon je sa svojom glavninom (65.000 ljudi) odlučio, da napadne Blüchera, a maršala Ney-a poslao je sa 50.000 ljudi bruxelleskim drumom u pravcu

Quatre-Brasa, da zadrži vojvodu wellingtonskog. Blücher je svojoj vojsci bio obezbijedio odstupnicu prema Meusi (Maasi) i vezu sa Wellingtonom, koji je bio obećao, da će po mogućstvu nadrijet i stupiti sa svojom vojskom u borbu kod Ligny-a. Napoleon je tek dočkan otvorio borbu. Oko 2 sata poslije podne krenule su prve francuske kolone u napad na pruske položaje. Puna četiri sata bjesnila je užasna borba oko pomenutih sela, naročito oko Ligny-a, koje je i dalo ime bitci u istoriji. I Prusi i Francuzi borili su se izvanrednom hrabrošću i žilavošću. No Blücher je suviše naglo trošio svoje snage time, što se nije ograničavao na defanzivu, već je naredjivao neprestane protivnapade, koji su satirali njegove trupe, tako da je pred kraj bitke imao u rezervi samo još osam odmornih bataljuna. Osim toga se borba vodila najviše u samim selima, po ulicama, vrtovima i oko kuća, a u toj svrsti borbe francuske trupe bile izvježbanije. Oko osam sati u veče Napoleon krenu gardu i tešku konjicu, da sa njima izvrši odlučni udar. Zauzeo je na juriš selo Ligny i probio je pruski centar. Francuska konjica, kirasirski pukovi pod komandom generala Milhauda, sada je jurnula na Pruse, čije su se jedinice branile odvojene jedna od druge, zbijene u „carré“-e. U tom kritičnom momentu Blücher prikupi svu konjicu, koja mu je još bila preostala i sam je povelje na protivnapad, ne bi li odbacio Milhauda. No u najljućoj borbi sruši se Blücherov konj, pogodjen kuršumom i prignječi pod sobom sjedoga maršala, koji se nije mogao izvući; francuska je konjica protutnjila nekoliko puta preko njega, a da nije bilo

njegovog adjutanta, grofa Nostitza, Blücher bi sigurno bio pregažen ili zarobljen. Kada je pao mrak, izniče Blüchera sa bojišta, a pruska se vojska u dobrom redu povukla prema Tilly-u, tako da nije izgubila vezu sa Wellingtonom. U tom su Prusi, ma da su bili na Ligny-u potučeni, postigli relativan uspjeh, što se nisu dali odvojiti od Engleza i sačuvali svoju operativnu sposobnost. Napoleon pak nije krenuo za njima, da ih goni, već je za 17. juni htio dati odmoru svojoj vojsci; time je načinio sudbonosnu griješku. Vojni stručni pisci mnogo su pisali o tome i kritikovali su sa taktičkog gledišta ovu Napoleonovu neaktivnost sudbonosnog 17. juna; da je on toga dana iskoristio uspjeha, zadobijene pobjedom na Ligny-u, nikada ne bi 18. juna došlo do odlučne bitke na Waterloo-u, koja je učinila kraj njegovoj vladavini, a ko zna, kojim je tokom onda pošla svjetska istorija! Pruse je bitka na Ligny-u stala 12.000 mrtvih i ranjenih i 21 neosječeni top, koliko su zaplijenili Francuzi. Kada su Blüchera svoga izgruvanog donijeli sa bojišta i kada su došli vojni lekari, da ga masiraju, on to nije dao i obrecnuo se na njih „Ostavite me na miru! Sta će mi ta gnjavaža!“ Sutradan, za vrijeme waterlooske bitke, već je opet mogao jahati. Dok je Blücher pretrpio poraz na Ligny-u, vodio je maršal Ney na Quatre-Brasu očajničku borbu sa vojvodom wellingtonskim, nedajući mu, da pritekne u pomoć Blücheru. Wellingtonova englesko-njemačka vojska bila je po broju mnogo jača od francuske, ali je Ney ipak čas prelazio u ofanzivu, pa je do duše odbijen, ali je postigao da izvrši svoj zadatak — da sprječij spajanje

Blücherove i Wellingtonove vojske. Sličan je zadatak za vrijeme waterlooske bitke imao i general Grouchy, ali je on u tome, kao što ćemo vidjeti, bio lošije sreće. — 16. juna 1858. godine rođen je u Drottningsholmu u blizu Stockholma današnji švedski kralj Gustaf V. On je najstariji sin pokojnog švedskog kralja Oskara II. Vrlo je brižljivo vaspitan i školovan. 1875. god. stupio je u vojsku sa činom potporučnika, a 1898. godine dobio je general-ki čin. Od marta 1884. god. do 1891. godine, kada je ukinuto to zvanje, bio je potkralj Norveške, koja je tada još bila u personalnoj uniji sa Švedskom (o raskidanju te unije govorili smo ovih dana). Od 1899. godine u više maha je zastupao svoga oca u vladavini. Septembra 1881. godine vjenčao se sa princezom Viktorijom badenskom. Smrcu kralja Oskara II. (6. decembra 1907. godine) stupio je na švedski prijesto. — 16. juna 1900. godine počela je u toku tzv. bokserskog ustanka u Kitaju, koji je bio upravljen protiv stranog uticaja, a uz koji je poslije prvih intervencija javno pristala i kitajska vlada, oružana akcija udruženih 6 velikih evropskih sila, kojima se pridružile i Sjedinjene Države i Japan protiv Kitaju. Pošto su već krajem maja bili izbili žestoki nemiri, u toku kojih su ubijeni neki misijonari i kitajski hrišćani, a razorene neke željezničke pruge, tražili su strani poslanici u Pekingu od kitajskog ministarstva spoljnih poslova, da dopusti, da dodju u Peking oko 400 vojnika sa evropskih ratnih brodova (Nijemaca, Austro-Magjara, Francuza, Engleza, Rusa, Talijana, Amerikanaca i Japanaca) radi zaštite poslanstava. Ova je šaka ljudi čitavih

osam nedjelja herojski branila poslanstva. Naročito su žestoko bokserske rulje napadale na njemačko, rusko, englesko i američko poslanstvo. Početkom juna bilo je krenulo 2000 ljudi vojnika sviju šest evropskih velikih sila, pa Amerikanaca i Japanaca pod komandom engleskog admirala Seymoura ka Peking, ali nijesu mogli pridrijeti do kitajske prijestonice, 17. juna otpočela su neprijateljstva i sa službenim Kitajem, pošto komandant taku-skili utvrđenja nije pristao, da po ultimatumu, predatom mu na današnji dan, 16. juna 1900. godine floti velikih sila preda ta utvrđenja, 19. juna dobiše poslanici evropskih velikih sila, američki i japanski poslanik od kitajske vlade naredjenje, da se za 24 sata udalje iz Pekinga. 20. prije podne otišao je njemački poslanik baron Kettler još jednom u kitajsko ministarstvo spoljnih poslova, da potraži neko izjašnjenje, pa ga je na putu ubio iz puške jedan kitajski vojnik, poslije čega je došlo do velike evropsko-američke-japanske ekspedicije, koja je 14. avgusta osvojila Peking i oslobodila poslanike i ostale Evropljane i Japance. 27. septembra primio je komandu nad udruženim savezničkim trupama njemački maršal grof Waldersee. Rusi i Francuzi operisali su pod vlastitom komandom, ali u dogovoru sa ostalim. Pošto je kineski dvor februara 1901. godine dao traženu satisfakciju, to je ekspedicija prekinuta.

Na jučerašnji dan, 17. juna 1810. godine rodio se u Detmoldu pjesnik Ferdinand Freiligrath. Do svoje 15. godine pohađao je gimnaziju u svome rodnom mjestu, pa je zatim kao učenik studio u trzovinu. 1831.

ral-major Taso v za blagodaricu je odgovorom, punim vojničkom duhom, za dadak, koju je adrese i predao je majoru Angelovu, predsjedniku kulturnog udruženja za Moraviju te poručniku Dilberovu, upravniku lista, divne počasne poklone gubernijske, dok su ostali urednici lista odlikovani ordenima i drugim odličijima.

U nastavku svečanosti referirao je član uredništva Ivan Arnautov o političkom i kulturnom značenju „Moravskog Glasa“; niško pjevačko društvo otpjevalo je pod ravnanjem g. Belčeva nekoliko pučkih pjesama, a na koncu su pred skupom punim gledalištem umjetnici pomoravskog pozorišta odigrali komediju „Divlji čovjek“ od A. P. Čehova. Svečanosti su prisustvovali osim general-majora Taso va i načelnika glavnog stožera pukovnika Dervingova mnogobrojni časnici, među njima također pripadnici austro-ugarske i njemačke vojske. Isto su tako bili prisutni mnogobrojni građanski činovnici niške gradske uprave na čelu sa okružnim prefekom Enčevom i načelnikom grada Irom Mustakovom. Daleko veći dio posjetilaca sačinjavalo je ipak niško građanstvo, koje je svojom prisutnošću dokazalo unutrašnji kontakt, koji već postoji između novina i stanovništva.

Uveče se u hotelu „Makedonija“ održala zaključna svečanost, kojoj su ponovo kao gosti pribivali vojni i građanski funkcionari gubernija.

Razne brzojavne vijesti.

Iz Engleske.

Kb. London, 17. juna.

„Daily Mail“ javlja, da će se za potpomaganje zakonodavnih mjera za unutrašnje stvari za vrijeme rata imenovati jedna komisija ministara, pod predsjedništvom Sir Georgea Govea. U ovu komisiju spadaju upravni najvažniji vladinski departmani, no ta komisija ne će imati ni naziv ni funkcije kabineta. Komisija će se sastajati jedared nedjeljno. Njene odluke zavisiće od pristanka ratnog kabineta. Za ekonomske i trgovinske okolnosti postavice se druga komisija, u kojoj će po svojoj prilici predsjedavati predsjednik trgovinskog ureda, Sir Albert Stanley.

Hapšenja u Londonu.

Kb. Amsterdam, 17. juna.

„Algemeen Handelsblad“ javlja iz Londona: U vezi sa predstojećom sudskom istragom u Nownayu protiv Sir Josefa Janesa uapšen je Charles Vernun, koji je vršio važnu dužnost u ministarstvu municije.

Krvavi sukobi između policije i stanovništva u Engleskoj.

Kb. London, 17. juna.

Povodom uapšenja dvojice trgovačkih namještenika u Ballgaru (irska grofovija Galloway) došlo je do sukoba između policije i stanovništva. Pred policijskom kasarnom sakupio se silan svijet, koji je uzeo tako prijeteće držanje, da je data naredba za napadaj štapovima. Gomila je onda bacala na oružnike kamenje. U ulicama, što vode na obalu, dignute su barikade od drveća i prepreka od žica. Zbog ovoga nijesu sudije mogle dospjeti u sudsku dvoranu, u kojoj su se nalazili optuženici, koji su okrivljeni zbog nezakonitog vojničkog vježbanja. Kad su optuženici poslani dovedeni u Sligovski zatvor, došlo je do ponovnog sukoba između policije i stanovništva. Poslije uzaludnih napadaja sa štapovima naredjeno je, da se napada bajonetom, pri čemu je ranjeno 6 osoba.

Japanski mornari u Svatovu.

Kb. Tokio, 17. juna.

U nedjelju su iskracili japanski mornari u Svatovu.

Englezi o njemačkim kolonijama.

Kb. Rotterdam, 17. juna.

„Morningpost“ upozorava, da sve zemlje iz Tihog Okeana žele, da se predjašnje njemačke kolonije ni pošto ne vrate Njemačkoj. Između australskog ministra predsjednika, Hughesa i novozeelandskog ministra predsjednika, Massaya, vlada razlika u mišljenju, šta ima da bude sa kolonijama. Hughes ne bi imao ništa protiv toga, da kolonije dođu u ruke ove ili one neprijateljske sile, samo da ih Njemačka više ne dobije. Naprotiv, Massay navaljuje, da se priključe britanskoj državi.

Kulturni rad u Srbiji.

Sadašnji školski odnošaji.

Jedna od prvih i najozbiljnijih težnja vojne uprave u zaposjednutoj Srbiji bilo je unapređivanje kulture u naširokom smislu. Svom živošću i bezobzirnom energijom obratila se najveća pažnja ponovnom otvaranju i dizanju škola, pošto zbog rata sve do ulaska austrijske vojske o pravilnom školskom radu u Srbiji uopšte nije moglo biti ni govora. Prirodno je, da je u početku djelovanja vojne uprave stvar išla prilično sporo. Uzrok važi tražiti u tome, što je bilo poteškoća svake vrste, te je trebalo mnogo energije, da se to sve savlada. Pri svem tom pošlo je za rukom, da se do marta prošle godine već sa 25.000 školske djece otpočne redovna školska nastava.

Već ovdje možemo napomenuti, da je srpska mladež veoma primćiva za školsku nastavu, i da se odmah za tim mogao odrediti školski plan, koji je odgovarao toj inteligenciji, kakav je uobičajen uopšte u cijeloj Monarhiji. Ali zato su vojne vlasti imale to zadovoljstvo, da je stanovništvo za veliki rad, koji je ovdje izvršen, pokazalo interes sa mnogo razumijevanja, te je školski rad rado pomagalo.

Do kraja juna prošle godine moglo se na taj način otvoriti 128 osnovnih škola u 13 okruga. Od ovih škola su neke sasvim novo otvorene. Među tih 128 škola spadaju 4 arbarske škole, 30 mekteba (turskih škola) i 1 medresa (turska bogoslovska škola). Ovdje nije uračunato 8 sirotišta, koja su otvorena, i u kojima je također vršena nastava. Stvorena su i dva skloništa za mladež, čija se institucija pokazala, da je pogodna za oplemenjivanje i obrazovanje.

Držanje škola u redu, njihovo izdržavanje, nabavka udžbenika i druge potrebe, sve to staje veoma mnogo, naročito u današnje doba. Udžbenici i školski potrebni materijal prodaje se samo djeci imućnih roditelja, dok najveći dio djece, koja, kako je poznato spada u siromašniju i najsiromašniju klasu, dobija sve što treba iz sredstava vojne uprave.

Prošla je opet jedna školska godina, i vojna uprava može sa ponosom gledati na rezultate ovog vremena. Neumorno se i dalje radi i usavršava, gdje je god bilo potrebno. Glavna težnja uprave bila je u tome, da stanovništvo, odnosno podmladak, dedje do što potpunijeg blagoslova školske nastave. Statistički školski brojevi najbolje pokazuju u koliko mjeri bio neumoran i naporan rad faktora, koji ovdje dolaze u obzir.

Kao što smo spomenuli, bilo je krajem juna 1917. godine 128 škola. Danas, poslije godinu dana, popeo se taj broj na 351. Prije godinu dana bilo je školske djece 23.117, koji se broj do danas

popeo do 55.438, a broj učiteljskih sila ugnosi sada 654 prema 305 od prošle godine. Ovdje primjećujemo, da je najveći dio učiteljskih sila uzet iz domaćeg stanovništva. Ovome je učinjeno time veliko dobročinstvo, što je za dobar dio narodne inteligencije stvorena mogućnost ostanka, što su dotični krugovi zahvalno priznali i pozdravili.

Dalje je broj mekteba porin sa 30 na 60. Od ovih je 28 u Prijepolju, a 32 u Novom Pazaru. A arbarska škola ima sada 11, koje su sve bez izuzetka u Mitrovici. Najposlije je u Novom Pazaru otvorena škola za Mojsijevce.

Samo djelovanje vojne uprave na ovom području nije ovim ni izdaleka iscrpno. Čekaju tu još veliki i teški zadaci. Ima veoma mnogo djece, koja treba da dođu u školu, a broj škola još je nedovoljan. Početkom iduće školske godine — 1. septembra — opet će se uvećati broj osnovnih škola, samo da se što dalje stigne. Ali u toku novog školskog perioda stigne se neumorno dalje, sve dotle, dok i posljednje dijete, koje treba da ide u školu, ne dospje u školu, da može uživati blagodat uređene školske nastave. Vojnim upravnim vlastima osiguran je najljepši uspjeh i najiskrenija zahvalnost stanovništva. Priznanje roditelja i radost, kojom oni svoju djecu dovode u škole, najbolji su znak, da je način nastave svuda štekao bezuslovno priznanje.

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je utorak 18. juna, po starom 5. juna. — Rimokatolici: Marko i Marcellijan; pravoslavni: Petar Koriski.

Casnička i činovnička kasina otvorena je počam od 15. februara do 11 sati u noći.

C. i k. vojnički dom: Citanica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutro do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Biblioteka za pozajmicu (Balkanska ulica br. 1, Hotel Moskva). Otvorena od 10—1 sat prije i od 3—7 sati poslije podne.

Kinematografi: C. i k. vojni kino u Kralja Milana ulici br. 56 (Koloseum); U 6 sati poslije podne i u 8-30 sati uveče predstave za građanstvo. — C. i k. gradjanski kino na Terazijama br. 27 (Paris); U 5 i 7 sati poslije podne opšte predstave.

Beogradski orfeum u ljetnoj pozornici, (bašta „Hotel Takova“ na Terazijama). Početak predstave u 8-30 sati uveče. Noćna služba u ljekarnama: Od 16. do uključivo 22. juna 1918. vršice noćnu službu u Beogradu ove ljekarne (apoteke): Michl, Star, Crkvena ul. 8; Kusakovi, Knežev spomenik 2; Sekulić, Takovska ul. 37, i ljekarna „Crvenog Krsta“ Beogradska ul. 2.

C. i k. savsko kupatilo. Otvoreno cijeli dan. Za vrijeme otvaranja ratnog mosta — od 7 do pol 9 prije podne — ne će se vršiti prijevaz posjetilaca kupatila.

Saobraćaj na ratnom mostu između Beograda i Zemuna obustavljen je svakog dana od 7—8-30 sati prije podne od 12-30—2 sata poslije podne.

Kužna bolnica: Posjeta nije dozvoljena. Obavještenja o bolesnicima dnevno od 11 do 12 sati prije podne na ulazu u baštu bolničke zgrade sa strane Vidinske ulice.

Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brinje“: od 9-30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne. — U c. i k. gradjanskoj bolnici: u utorak, četvrtak i nedjelju od 1—3 poslije podne.

Crkva sv. Save — za beogradsku sirotinju.

Srkva sv. Save priložila je sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda svotu od 101 kruna, koju je svotu prikupila na tas za vrijeme bogoslužjenja, kao svoj prilog za beogradsku sirotinju.

Pomoć opštine grada Beograda — sirotinji.

Radi pravičnije i bolje podjele pomoći sirotinji, dosadašnja pomoć, koju

je opština grada Beograda ukazivala sirotinji, ukida se od 1. jula ove godine. U buduću ovu pomoć mogu dobiti samo ona lica, koja neosporno ne mogu raditi i zaradivati uslijed fizičke nesposobnosti, ili žene zbog opterećenosti sa više nejakke djece. Fizička se nesposobnost ima utvrditi ljekarskim uvjerenjem opštinskih ljekara, a siromašno stanje i porodične okolnosti ličnim uvjerenjem starješina rejona. Prema ovome lica, koja su nesumnjivo fizički nesposobna za svaki rad i žene sa nejakom djecom, neka se radi traženja pomoći obrate za bliža obavještenja nadležnim starješinama rejona opštine grada Beograda.

Školska izložba u Topčideru.

C. i k. sirotini dom u Topčideru priređuje i ove godine školsku izložbu, koja će svojim opsegom, a i izradom biti opsežnija od prošlogodišnje.

Može se ustvrditi, da će svakog prijatelja škole i mladeži zanimati razne školske radnje, modelovanje, stolarski predmeti, sabiranje insekata i bilja, pletenje košara, kao i ekonomski proizvodi iz bašte koju pitome obraduju i cvijeće što se u domu njeguje.

Izložba će biti u nedjelju 23. juna otvorena i trajati će do uključivo 27. juna.

Pozivlju se sva gospoda časnici i vojni činovnici sa cijenjenim obiteljima, kao i poštovano građanstvo grada Beograda, da izvole posjetiti ovu izložbu malih sirotana.

Dnevni posjet od 8 do 12 prije podne i od 3 do 7 poslije podne.

Ulaz besplatan.

Uprava c. i k. sirotnog doma u Topčideru.

Kažnjeni zbog pretjerivanja cijena.

U posljednje vrijeme kaznila je vojna policija u Beogradu zbog pretjerivanja cijena ova lica: Dragu Stankovića globom od K 20, jer je grašak prodavao po K 2.50 umjesto po K 2; Katu Pantića globom od K 30, jer je grašak prodavao po K 2.50; Miloju Stojanovića globom od K 20, jer je grašak prodavao po K 2.50; Dragu Milovanovića globom od K 20, jer je proju prodavao po K 2.40; Dragu Stefanovića globom od K 20, jer je 1 kg hljeba prodala po K 3; Darinku Ilić globom od K 20, jer je hljeb prodavala po K 3.40; Darinku Gjurić globom od K 200 zbog falsifikovanja namirnica (nalila suviše vode u vino); Stojana Marinka globom od K 200, jer je ponovno prodavao ugali po K 7 umjesto po K 1; Milicu Milković globom od K 20, jer je rotkvu prodavala po K 1.80; Mariju Stefanović i Ljubicu Gjorgjević sa po K 20 globe, jer su prodavale hljeb po K 3.20; Aleksandra Nikolića globom od K 20, jer je trešnje prodavao po K 3.20; Natu Veljanović, globom od K 50, jer je krastavec prodavala po K 9, a kelerabu po K 1.50 po struku; Milicu Stojković, Ljubicu Stojković i Maricu Knežević sa po K 20 globe, jer su hljeb prodavale po K 4; Miru Gjorgjević globom od K 20, jer je prodavala trešnje po K 6; Sofiju Milanović globom od K 20, jer je grašak prodavala po K 2.50, te Radmilu Novaković globom od K 50, jer je trešnje prodavala po K 7.

Traže se

(Svršetak).

Društvo Crvenoga Krsta u c. i k. vojnoj glavnoj guberniji u Srbiji poziva radi primanja novca niže imenovana lica da se javu, ako su u Beogradu

lično sa legitimacijom (prijavnom listom), inače da pošlju tačnu adresu i označe najbližu poštu koja prima novac upućnicom.

I. Zastupniku blagajnika društva Crv. Krsta u c. i k. vojnoj glavnoj guberniji u Srbiji u Beogradu g. dr. Marku T. Leku, prof., Dobričina ul. 16, svakog radnog dana od 2 i po do 4 i po sata po podne sa pozivom na broj koji se pred svakim imenom nalazi.

Broj 8604 Knežević udo va i dje ca Tihomira, Vrčin; 8570 Knežević Desanka udo va i dje ca Uroša, Borak; 8695 Kodašić Ljubica udo va i dje ca Radisava, Rušan; br. kuće 101; 8696 Kodašić Jovanka udo va i dje ca Todor, Rušan; br. 86; 8571 Komnenović Zorka mati Pavla, Ostružnica; 8567 Kostić Jovanović Angeima udo va i dje ca Petronija, Sepojevac; 8648 Kostić Nastasija Djordja, Kolarska 17; 8647 Kovačević Milija, služit., Užice; 8572 Kračunović Stojka udo va i dje ca Radisava, Sremčica;

Broj 8639 Lazić Živana udo va i dje ca Stevana, Stepojevac; 8573 Lazić Stamenija udo va i dje ca Dragutina, Stepojevac; 8574 Lazarević Živka udo va i dje ca Milivoja, Umka; 8575 Lazarević Radojka udo va i dje ca Radojce, Umka; 8576 Lezendrić Radojka udo va i dje ca Simeuna, St. Stepojevac; 8577 Lukić Ivana udo va i dje ca Ljubomira, Stepojevac; 3167 Lukšić Jelka bolničarka, Mitrovica.

Broj 8640 Maksimović udo va i dje ca Milivoja, V. Ivanča; 8578 Maksimović Stanka udo va i dje ca Svetozara, Jasenik; 8620 Matejić Roksanđa udo va i dje ca Stojana, Pudarc; 8656 Matejić Stanka udo va i dje ca Dragoljuba — Ljubom, Vrčin; 8710 Matić Deca Velimira, Vel. Crljen; 8579 Markinković Stanka udo va i dje ca Dušana, Sremčica; 8674 Marković Darinka učiteljica, Staro Crkvena 39; 8608 Marković Petrija udo va i dje ca Jakova R., Kumodraž; 8607 Marković Stojka udo va i dje ca Živka, Kumodraž; 8643 Mijatović Milica udo va i dje ca Jovana M., Miroslajci; 8683 Mihajlović Spasenija udo va i dje ca Živana, Guberevac; 8692 Milojević Radosava dje ca, Amerić; 8713 Milošević Perka, Bolec; 8681 Milošević Mileva udo va i dje ca Vidvoja, Vlaška; 8632 Milošević Živka majka Dragomira, Ripanj; 8709 Milovanović Kadivka udo va i dje ca Milana, Ostružnica; 8672 Milovanović Soja Obrena, Sibnica; 8626 Misirić Persida majka Marka iz Beograda sada u Lazarevcu; 8668 Mišić Mikaila I. dje ca, Ostružnica; 8671 Mitrović Katarina udo va i dje ca Milutina, Beograd; 8691 Mitrović Radosav, Belina; 8686 Mitrović Zorka udo va i dje ca Radosava, Vel. Ivanča; 8654 Mladenović Živana udo va i dje ca Svetozara, Dudovica.

Broj 8684 Nedeljkić G. Dobrosav, Parcane; 8682 Nedeljkić Milojka Milovana, Guberevac; 8685 Nedeljkić Radojce dje ca, Parcane; 8633 Nestorović Živka udo va i dje ca Milana, Mirijevo; 8631 Nešić Anka udo va i dje ca Živojina, Željeznik; 8637 Nešić Saveta udo va i dje ca Lazara, Ritopec; 8721 Nikodijević Mileva Rad., Mladenovac za Darinku Milivoja Radišića, Vlaš. Polje; 8719 Nikolić Draga Živote, Željeznik; 8624 Nikolić Mileva udo va i dje ca Milutina, Vlaška; 8708 Nikolić Milica udo va i dje ca Nikole, Barajevo; 8653 Nikolić Milinka udo va i dje ca Vitomira, Zeoke; 8646 Nikolić Mihajlo, posluž. konzistorije; 8644 Novaković Živka udo va i dje ca Živote, Petka; 8718 Novičić Mileva.

Broj 8645 Pantić Smiljana majka i dje ca Maksima, Draževac; 8641 Pantelić Leposava udo va i dje ca, Vrelac; 8621 Pavlović Leposava udo va i dje ca

godine stupio je u neku njemačku radnju u Amsterdamu, a 1837. do 1839. godine radio je u sličnoj službi u Barmenu. No uspjeh, što ga je 1838. godine postigla njegova prva zbirka pjesama pobudio ga je, da se potpuno oda književnosti, 1840./41. godine živio je u Weimaru i Darmstadtu. 1842. godine podario mu je pruski kralj godišnju rentu, koja mu je omogućila da zajedno sa pjesnikom Emanuelom Geibelom, koji je primao istu takvu rentu, provodi veselo i bezbrižno književnički život u St. Goaru na Rajni. U svojim dotadašnjim pjesmama Freiligrath je za svoje sujete uzimao skoro isključivo predmete iz udaljenih tropskih krajeva, divno opisujući njihovu bujnu vegetaciju i njihovu egzotično, bogato životinjsko carstvo, ili pak užase beskrajne pustinje Sahare. Mnogo od tih pjesama nalaze se još danas po svima njemačkim čitankama. 1844. godine pak počeo se intenzivnije baviti politikom. Tada je izdao u pjesmama svoju „Političku ispovijest“, kojom se otvoreno pridružio liberalnom pokretu. Jednovremeno se svojevrijedno odrekao daljeg uživanja godišnje rente, koju mu je bio dosudio kralj. Pošto je zbog suviše pronesiranog ekstremnog političkog radikalizma došao u sukob sa vlastima, prešao je 1845. godine u Švajcarsku, ali je odatle protjeran, pa je 1846. godine otišao u Englesku, gdje je kao korespondent stupio u neku veliku trgovinu. Pokret, koji je 1848. godine zahvatio cijelu Evropu pozdravio je Freiligrath dvjema pjesmama: „Die Revolution“ i „Februarklänge“, pa se zatim vratio u Njemačku. Zbog pjesme „Die Toten an die Lebenden“ („Mrtvi živima“) uapšen je i avgusta mjeseca 1848. godine optužen za uvri-

jedu veličanstva, ali ga je u oktobru porotni sud na glavnom pretresu pustio kao nevinog. Opet je prešao u Holandiju, ali je odande 1849. godine protjeran, pa je zatim opet živio u Njemačkoj, u Bilku blizu Düsseldorfa. 1850. godine dobio je naredjenje, da se ukloni iz Pruske, ali je dokazao, da je postao pruski podanik, pa je ostao u Düsseldorfu. Zbog druge sveske njegovih „Političkih i socijalnih pjesama“ i zbog rada u nekoj demokratskoj političkoj organizaciji u Kölnu htjeli su ga ponovo uapsiti, ali je pobjegao u Englesku. U Londonu se nije miješao sa tamošnjim političkim bjeguncima niti se u opšte bavio politikom, već je našao mjesto upravnika nekog švajcarskog bankarskog preduzeća, 1867. godine pala je ta banka pod stečaj, pa je onda u Njemačkoj ostvarena davno iznesena misao, da se narodnim darom materijalno omogući Freiligrathu, da se opet potpuno može odati književnosti. Narodni su prilizi dali toliku sumu, da se Freiligrath već 1868. godine mogao vratiti u Njemačku, gdje se nastanio u Kanstattu blizu Stuttgarta, i umro 18. marta 1876. godine. Kao što rekosmo, Freiligrath je, naročito u prvo vrijeme svoga rada najviše volio bujne opise dalekih krajeva — mora, pustinje, stepe, prašume, užasne i jezovite prizore borbe (na pr. u poznatoj pjesmi „Kralj pustinje“, gdje opisuje lava, koji napada na žirafu) ili noćne avetijske prizore (na pr. u pjesmi „Mrtvački karavan“, gdje opisuje povorku duhova žrtava pustinje, koji su u njoj od žedji, umora i iznemoglosti našli smrt), ali zato i u takvim pjesmama možete naći nježnih i srdačnih momenata. Kako po ovačkoj sadržini, tako i po formi, njegove su prve pjes-

me bile potpuna novina na polju njemačke poezije. Najviše je sličnosti Freiligrath kao pjesnik pokazivao sa Victorom Hugo-om, čije je „Odes“ i „Chants du Crépuscule“ sjajno prepjevao. Isto je tako odlično prepjevao mnoge pjesme engleskih liričara, kao što su Thomas Moore, Tannahill, Fel. Hemans, Burns i t. d. U svojim političkim, republikanskim pjesmama nešto je bilo suviše bombastih fraza i usiljenih izraza, kao što to takvi sujeti obično i donose sa sobom. Za vrijeme rata 1870. godine uzimao je sujete sa bojišta, od kojih je pjesama naročito poznata „Die Trompette von Gravelotte“ („Gravelotteska truba“). U toj pjesmi opisuje, kako se poslije bitke na Gravelotti (18. avgusta 1870. godine) na dati trubni znak „zbor!“ poslušno sami vraćaju konji, čiji su jahači u borbi poginuli. I u docnijem toku svoga života mnogo je prevodio sa engleskog, a njegova najstarija kći Käthe odlično je prevela mnoge očeve pjesme na engleski. 1901. godine objavila je ona u časopisu „Deutsche Revue“ interesantne uspomene svoje matere o životu Freiligrathovom. — 17. juna 1813. godine napale su udružene francuske i württemberške trupe pod komandom generala Fourniera i Normanna na poznati dobrovoljački odred majora Litzowa i skoro potpuno sa ga satrli. Tom je prilikom teško ranjen časnik u tom odredu, poznati pjesnik Theodor Körner, koji je nekoliko nedjelja docnije, tek što je bio ozdravio, 26. avgusta 1813. godine poginuo u borbi na Gadebuschu.

Na današnji dan, 18. juna 1757. godine izvojevao je u toku sedmogodišnjeg rata (od 1756. do 1763. godine) austrijski maršal Leopold grof Daun, prvi

vitez reda Marije Terezije, sjajnu pobjedu nad pruskim kraljem Friedrichom II, koji je dotle vazio kao nepobjedljiv, — kod českog grada Kolina. 6. maja 1757. godine bio je kralj Friedrich pobjedom u bitci kod Praga i otpočeo je opsadu českog prijestonice, koju je sa 44.000 ljudi branio djevar carica i kraljice Marije Terezije, maršal vojvoda Karlo Lotarinški. Maršal Daun pak, koji je bio poslat u pravcu bio je stigao sa 30.000 do na 40 km od grada, kada je bitka već bila odlučena, pa se morao sa vojskom vratiti natrag. Za vrijeme toga povlačenja pojačao je svoju vojsku na 54.000 ljudi. Prema njemu bio je pruski general vojvoda Avgust Wilhelm braunschweig-bevernski sa nekih 20.000 ljudi. Dvorski ratni savjet u Beču naredi Daun, da primi bitku i da pokuša na tjerati Pruse, da prekinu opsadivanje Praga. Na to Daun 12. juna ponovo preduze ofanzivu, a vojvoda braunschweig-bevernski počeo odstupati. Na to kralj Friedrich od vojske, koja je opsjedajvala Prag, odvoji 23.000 ljudi i pridruži se sa tom vojskom vojski vojskovođe braunschweig-bevernskog, uzimajući, kao i uvijek, komandu lično u svoje ruke. Sada je Friedrich imao 18.000 ljudi pješadije i 13.000 konjanika (ovaj po današnjim pojmovima nesrazmjerno veliki broj konjice objašnjava se kud i kamo većim značajem, što ga je u ono vrijeme za sam tok borbe još imala konjica, što je bilo moguće s obzirom na tada još nesavršeno vatreno oružje: jednodmetne puške „prednjače“ i isti takvi topovi). Daun je bio sa vojskom posjeo položaje blizu grada Kolina, a koji su bili dobro izabrani, jer teško pristupačni od barutina i provanija. Desno krilo nalazilo mu se kod sela Krečora, a lijevo kod sela Voscica. Tj su se položaji nalazili južno od glavnog

druma, koji je vodio za Prag. Pri sastavljanju plana za ovu bitku vidi se, da je kralj Friedrich u veliko potcijenjivao Daunove sposobnosti kao i kvalitativnu vrijednost njegove vojske. Naredio je svojim trupama, da dotle maršuju glavnim drumom, dok ne bi mogli obuhvatiti desno austrijsko krilo; zatim je general Zieten po tome planu imao sa konjicom da uzdrma to krilo, a pješadija da zauzme selo Krečor, glavni oslonac njegovih položaja. Pošto se to sve izvršilo, imao je vojvoda Moritz dessavski da napadne i potuče lijevo krilo. Oko 2 sata poslije podne otvorila se borba. Isprva su se zbilja stvari razvijale onako, kako je to kralj bio predvidio pomenutim svojim dispozicijama za bitku. Zieten je odbacio austrijsku konjicu, koja je bila pod komandom grofa Nadassya, a general grof Hülsen zauzeo je selo Krečor i austrijske baterije, koje su njime dominirale, ali je propustio da posjedne neki važni položaj više u lijevo, zbog čega je prusko nastupanje zaustavljeno. Sada se očekivao napad princa dessavskog, da ovaj svojim napadom olakša položaj pruskom lijevom krilu. No princ dessavski pogriješio je u pravcu svoga napada. Udario je suviše u desno, pa je izgubio vezu sa trupama grofa Hülsena na pruskom lijevom krilu. Da bi popunio prazninu, koja je time nastala u njegovom frontu, kralj Friedrich morao je izbaciti sve svoje rezerve u prvi borbeni red. Sada su opet osvjetalili obraz hrabri granicari, koji su se vazda odlikovali, gdje god su stupali u borbu. Napali su na pruski generala Mannsteina, koji je od kralja bio dobio strogu naredbu, da ne stupa u borbu, pa su ga najbrže, da prinudjan silom okolnosti uvećao u bitku sa svojom pješadijom. Međutim, pored svega toga odluka još nije bila pala, pa je maršal Daun, hotetič slediti svoje trupe bio

Svetozara, M. Požarevac; 8656 Petković Sofija i djeca Cvetka kovača, Orocka; 8433 Petrović — Aleksandrića Marija udova i djeca Vićentija, Ropočevo; 8665 Petrović Stamenija ud. i djeca Milana, Ripanj; 8678 Petrović Vukosava, Koraćica; 8650 Pivljaković Rajko, pisar, Kr. Milutina 63; 8698 Pešić Cveta udova i djeca Ljubomira, Veliki Mokri Lug; 8707 Petrović Rosa udova i djeca Milana, Barajevo; 8699 Popović Mileva udova i djeca Milana, Kneževac.

Broj 8725 Radišić Darinka Milivoja, Vlaš. Polje; 8706 Radivojević Milinka udova i djeca Milovana, Barajevo; 8663 Radojević Vujice djeca, Koraćica; 8669 Radojičić Živka udova i ćerka Mih., Barajevo; 8616 Ristić Gjurčija udova Milovana, Kalugjerica; 8673 Ristić Luke trg. iz Grocke za Staniju Serafima Mitrovića, Umčara.

Broj 8711 Sanković Vladimir, Tulež br. 159; 8651 i 8652 Singielić Leposava udova i djeca Mih., Vreoci; 8662 Srećković Radimir sin Miloja, Ropočevo; 8638 Stanković Alekse djeca, Ostružnica; 8722 Stepanović Katarina Z., Kumodraž; 8657 Stevanović Leposava udova i djeca Živote, Umčari; 8680 Stevanović Miloš, Vlaška; 8690 Stojković Darinka udova i djeca Gjordija, Sopot; 8697 Stojić Milan, V. Mokri Lug; 8675 Sterić Jelena.

Broj 8714 Tanasković Zorka Živka, Brestovik; 8634 Topalović Radojka udova i djeca, Vinča.

Broj 8635 Vasiljević Darinka ud. i djeca Trifuna, Rušan; 8461 Vasiljević Natalija udova i djeca Stanislava, Amerić; 8655 Vasić Ivana udova i djeca Stojana, Progoreoci; 8455 Vasić Stanka udova i djeca Marinka, Babe; 8456 Vasić Marinka roditelj, Ranilović; 8657 Vasić Lena udova i djeca Milana, Ropočevo; 8458 Vasić Stanija udova i djeca Milana, Popović; 8459 Vasić Stana udova i djeca Milentija, selo Mladonovac; 8517 Vasić Mihajla udova Stanija i djeca, Sremčica; 8460 Vasić Darinka udova i djeca Obrena, Popović; 8453 Vasić Tiosava udova i djeca Božidara, Pružatovac; 8454 Vasić Živanica udova i djeca Živote, Ropočevo; 8617 Veljković Mileva udova i djeca Jovana, Mirijevo; 8539 Veselinović Ljubisava porodica, M. Mostanica; 8519 Vertović Draga udova i djeca Mih., Zeljeznik; 8541 Vićentijević Zivana udova i djeca Ilije, Draževac; 8520 Vićentijević Savka udova i djeca Janka, B. Potok; 8542 Vićentijević Milenka porodica, Stepojevac; 8540 Vićentijević Milka udova i djeca Ivana, Draževac; 8462 Vićentijević Nenada djeca, Guberevac; 8523 Vojirović Sibinka udova i djeca Živojina, Zeljeznik; 8622 Vujić Stanka udova i majka Živana A., Vlaška; 8623 Vujić Stevana ud. i djeca Stanka, Vlaška; 8463 Vujić Čedomira udova Mileva i djeca, Vlaška; 8524 Vukašinić Stanija udova i djeca Živka, Zuce; 8525 Vukićević Milica udova i djeca Tihomira, Rušan; 8726 Vukosavljević Tasa prota, Rogarča, za Micu koji Tih. Radovanovića, svešt., Sopot; 8659 Vuković Darinka udova i djeca Dragoljuba N., M. Popović; 8464 Vulićević Kosana udova i djeca Radisava, Ropočevo; 8526 Vuletić Milica udova i djeca Isaila, Kalugjerica.

Broj 8677 Zeleni Pavlija O.; 8661 Žarković Mileva udova i djeca Dragoljuba, Ropočevo; 8705 Živanović Milisava djeca, Mirijevo; 8476 Živanović Živana udova i djeca Ljubomira, Vlaška; 8500 Živanović Jovanica djeca, Dučine; 8550 Živanović Milutina porodica, Meljak; 8479 Živković Jelica udova i djeca Ljub., Guberevac; 8584 Živković Milisava udova i djeca Obrada, M. Požarevac; 8704 Živković Mitra udova i djeca Dragomira, Leštani; 8693 Živo-

jinović Ljubica udova i djeca Milije, Ripanj; 8477 Živojinović Jašić Tome roditelji, V. Ivanča; 8478 Živojinović Živka udova i djeca Tihomira, Koraćica; 8625 Žujević Jana udova i djeca Milentija, Ropočevo; 8483 Žujević Velija udova i djeca Radivoja, Rajkovac; 8482 Žujević Milovana V. porodica, Rajkovac; 8619 Žmurić Živana udova i djeca Alekse, M. Ivanča br. 78.

Književni prijedlog

A. Wenzelides: Književne studije.
Nakladom autorovom izdaciće krajem juna u Sarajevu ova knjiga, koja sadrži slijedeće radove: 1. Dubrovački pripovjedači: Mato Vodopić, Ivo Vojnović, Kristijana Solvejske Louisea i Mato Lisićar; 2. Dr. Julije Rorauer; 3. A. G. Matoš; 4. Vladimir Nazor; 5. Dragutin Domjanić; 6. Marin Bego; 7. Rikard Nikolić; 8. Hrvatska književnost i hrvatsko pomorstvo; 9. O hrvatskoj prozi. — Knjiga je pretežno kritičke naravi, bez biografskih i literarno-istorijskih primjesa. Prve su dvije radnje preštampane uz nekoje preinake iz „Savremenika“; treća nije još objavljena; a ostale su izradjene na temelju predradnja koje su izlazile u „Savremeniku“ i „Književnom Glasniku“. — Cijena je knjiž 4 K; preporučeno 4 K 40 h. Narudžbe se imaju upravititi na adresu: Arsen Wenzelides, Sarajevo, Apelova obala, broj 44.

Razne vijesti

Strahovit zločin jednog Arapina.
Mamio u svoju kuću malu djecu, kladio je, pržio i prodavao stanovništvu u vlastitim njihovim roditeljima pod životinjsko meso.

Ratna liha izmijela je u Mosulu u Turskoj užasan slučaj, kakav još nigdje nije zabilježen u opisanju sadašnjih t. k. ratnih prilika. Ratna liha poživinčila je mnogo ljudi, jer vidimo, kako mnogo ljudi na najbezdušnij način pljačkaju i harače među narodom, kojem su sadanje prilike nametnule teške kušnje i oskudice. Ratni lihvari okrutni su zločinci, jer se oni obogaćuju tako, da iskorisćuju bijedu i nesreću drugih — otimaju i krađu ondje, gdje vlada nevolja i teška borba za opstanak. Prevare sa živežnim cijenama i ratnim nadoknadama, nečuvane su. Mahito granje za novce, doveo je jednog Arapina do najstrahovitijeg zločina, što si ga čovjek može zamisliti. Nevjerojatno je, da je takav zločin mogao činiti čovjek! A ipak je tako! Djecu svi ljudi susreću najnežnijim čuvstvima, jer su ona nježna, mila, slatka, nevina — i nema veće ljubavi, nego što je roditelj imadu prama rođenoj djeci.

A eto našao se jedan crni Arapin, kojemu je srce izdržalo takovo zverstvo, da je kladu nježnu djecu, pržio njihovo meso i prodavao ga za skup novac gladnom puku, kao životinjsko meso! Danas, u vrijeme, kad se može da proda svaka vrst hrane i nadoknade, uzeo je taj tigar dječje meso kao nadoknadu za životinjsko meso. I zamislite si, da se je lako dogodio slučaj, da je gdjejaka majka kupila prženo meso svoga vlastitoga djeteta i jela ga sa čitavom svojom porodicom! Kad je među mosulskim majkama zavladao zabrinutost, jer je na tajanstveni način nestalo dvadesetoro djece, koja li je od njih mogla naslućivati, da je djecu zadesila tako užasna sudbina — da su zaklana, raskomadana i ispržena, i da se njihovim mesom hrani puk?

I tko li zna, kako bi dugo taj nečovjek obavljao ovaj svoj krvavi zanat, da nije bilo slučajno otkrivena tajna o iščeznuću jednog djeteta. Arapin je jednu djevojčicu namamio u svoju kuću, a nije opazio, da se u blizini nalazila njezina mala sestra, koja je čekala, da se vrati. Kad je ova došla kući i rekla zabrinutim svojim

roditeljima, da se njezina sestra nije vratila iz kuće onog Arapina, upuštje se roditelji na oblast, bojeći se, da i njihovo dijete ne bi zadesila sudbina one dvadesetoro djece, koja su za uvijek iščeznula.

Oblasni izaslanici, unišavši u kuću Arapinovu, pitali su ga, kuda je dospjela ona djevojčica, koju je njezina sestra vidjela, da je ušla u njegovu kuću i da se više nije vratila. Arapin je odgovorio, da njemu nije ništa poznato o kakvoj djevojčici. Ali uprkos njegovoga odlučnoga nijekanja, oblasni su izaslanici pretražili čitavu njegovu kuću, te su naišli na takove znakove, koji su im dali jasno naslućivati, da se radi o strahovitom zločinu. Najprije su nadjena razna dječja odijela. Na upit, odakle su su mu ta odijela, Arapin se počeo koketkako izgovarati. Pretraživalo se dalje čitavu kuću, dok se nijesu uvjerali, da je Arapin morao djecu klati i pržiti njihovom meso. Tako su naišli do bunara i naišli na užasno gđrčice. U bunaru su ležali ostanci zaklane djece, glave, prsti, kosti, ylasni itd., sve ono, što Arapin nije mogao prodati ljudima pod životinjsko meso, da se ne ođa, da meso potiče od djece. Osuda protiv njega bila je brza. U čitavom gradu grozan je ovaj slučaj proizveo najveću uzrujanost. Matere i mnogobrojno ogorčeno pučanstvo, htjelo je pod svaku cijenu, da Arapina dobije u svoje ruke, da ga može linčovati do smrti. Vojska je morala čuvati tamiću, gdje je bio zatvoren. Ipak on nije mogao izbjeći silnom gnjevu matera i ostalojga stanovništva, jer su u času, kad je vođen na vješala, probile kordon vojnika, te ga stalo kamenovati, lemati, grespti i gristi. Jedva su ga vojnici oteli iz ruku, da se može osuda izvršiti. Obješen je u prisutnosti čitavog mosulskog stanovništva, a na vješala je dospio više mrtav nego živ.

(M. N.)

Kako ti meni — tako ja tebi.

Jedared se pjesnik Scheffel zbog svog zdravlja bavio u Italiji, kad mu pismonoša donese neplaćeno pismo. Unutra je stajalo samo ovo: „Meni ide dobro. Sa pozdravom tvoj W“. Pjesnik je bio ljut, što je za kaznu morao mnogo platiti, te odlučio, da se svom prijatelju osveti. On pošalje poštom jedno sandučje, ne plativši za nj poštarine. Prijatelj se nadao, da će u sandučetu naći nešto od vrijednosti, zbog čega je rado izvukao novčanik... Na svoj ne mali bijes nadje on u sandučetu samo jedan kamen, a na ovome parče artije sa ovih nekoliko riječi: „Kad sam doznao, da ti dobro ide, pao mi je priloženi kamen sa srca...“

Iz mode

je izašla ona dama, koja još uvijek ne upotrebljava **Diana Alabaster puder i crme**, da bude lijepa. Mala doza ili lončić K 3 —, velika doza ili lončić K 6 —.

Posvuda se može dobiti. Glavno prodavalište: **„Diana“ Handels A. G. Budapest V.** Nador ulica 6. 10

A. Grün: DAN ODMAZDE (Nastavak).

Stanhope uđe u apoteku, a pukovnik Deering osvrte se i pogleda mladoga čovjeka. To su se sreli dvojica, koja jedan drugoga dotle nikako nisu poznavali, ali su jedan drugoga toliko uzbuđeno pogledali, da posmatralac te scene nikako ne bi mogao vjerovati, da se oni zbili u ne poznaju. Paleći cigaru, pukovnik je dalje gledao Stanhopea nekim nadmoćnim, gordim pogledom, koji je kod njega bio uobičajen.

Stanhopeovo srce otpoče jače kucati. „Gospodine“, reče, „oprostite mi, što vas ovako nepoznat oslovijavam, ali ako se ne varam, vi ste taj, koga ja već nedjeljama tražim.“

Pukovnik se nije bio nadao da će ga Stanhope tako neposredno osloviti, pa se za nekoliko sekundi zbuni i nemogade odmah pogledati u lice simpatičnog mladoga čovjeka. No odmah se zatim pribra i reče ljubaznim tonom: „Ja sam pukovnik Robert Deering; stanujem u Brevoortovom domu, gdje me može naći svaki onaj, koji me traži i koji što bilo želi od mene.“

„A meni je ime Stanhope White.“ Pukovnik se vrlo učtivo pokloni. „Milo mi je, što sam se upoznao sa vami“, reče on mladome Whiteu. „Razumije se, da mi nije poznato ime vašega oca, pa smatram za čast da upoznam njegovog sina.“

„To znači, da ste poznavali mog oca.“ Pukovnik Deering izbaci veliki oblak dima iz ustiju, pa će onda mirno: „Ali molim vas, mladi gospodine, ima li koga u New-Yorku, da nije poznao vašeg gospodina oca?“

Stanhope prebljedi kao krpa. Vidio je, da su bili tako reći sami u dućanu; pomoćnik je bio otišao u susjedno odjele, pa nije čuo, šta su govorili. S toga on ugrabi taj čas i brzo odgovori: „Hoću da kažem, da ste se vi lično s njime poznavali. Zar mi niste došli u kuću u jutru onog istog dana, kada je umro?“

Onaj ga hladnokrvno pogleda. „Bože moj, onoga vam je dana toliki svijet došao u tu kuću, pa šta je s time, ako sam i ja bio?“

Stanhope je bio isto toliko visok koliko i pukovnik, ma da nije bio onako razvijen kao Deering; bio je svjestan svojih poštenih namjera i ciljeva, a ta mu je svijest davala dovoljno snage i odlučnosti. S toga on smjelo odgovori, naglašujući svaku pojedinu riječ: „Pitam vas zato, gospodine, jer ste vi bili taj, koji ste mu ono jutro kupili revolver, iz koga je ispaljen smrtonosni metak, što je mome ocu oduzeo život.“

„E, zar i to znate?“ Pukovnik je odgovorio mirnim, gotovo blagim glasom, ali je Stanhope ipak mogao jasno poznati da je Deering nešto uzbuđen i zbunjen, koliko god je ovaj posljednji to gledao da prikrije. Ovo je kod mladoga Whitea izazvalo još veću sumnju; toga časa nije imno veće želje, nego da mu se sada nekim slučajem nešto stvori pored njega Jack, koji bi mu u tom važnom času svojim jasnijim rasudjivanjem i oštrom logikom mogao mnogo pomoći.

„Dakle, vi priznajete, da se ja ne varam, kada tvrdim, da ste mi vi kupili kobni revolver? Kupili ste ga u Nassawskoj ulici i predali ste ga ocu u jutru na sam dan svadbe.“

„Jesam... pa šta je onda bilo, ako sam to i učinio?“

„Je li vas otao b.o zamolio, da mu kupite revolver?“ Pukovnik je oklijevao sa odgovorom. „Nije me ni za šta molio“, reče zatim mirnim tonom. Možda čak i nije znao, da sam ja u New-Yorku. Htio sam mu poslati poklon, kojim bih ga podsjetio na naše nekadanje staro drugovanje. Razu-

mije se, da me je jako bolilo, što sam tim poklonom nehotice izazvao toliku nesreću. S toga vam ovom prilikom izričem najtoplije saučestoje i žaljenje, što je nesretnim slučajem učinjen kraj životu jednoga čovjeka, koji je toliko koristio opštoj stvari naše države. Time do duše ne ću uskrnuti vašeg pokojnog oca, ali mi je ipak lakše na sreću.“

„Gospodine, konstatujem, da je dosta dugo trajalo, dok ste se riješili, da na taj način olakšate svoje srce.“

„Priznajem, da je tako: ja u opšte ne bih govorio o toj stvari, da vi ni ste povelili riječ o tome. Meni se bar čini, da je najbolje bilo, da vi nikada niste ni saznali, da sam ja svojim pretjeranim dokazom prijateljstva prema vašem ocu nehotice izazvao katastrofu.“

Koliko je god Deering gledao, da prikrije svoje uzbuđenje drskim i kao tobož bezazlenim držanjem, Stanhope se nije dao prevariti.

„Gospodine pukovniče“, reče on jedva se uzdržavajući, „lijepo vas molim za poduži razgovor na zgodnom mjestu, gdje vas neometano ma sa koje strane mogu pitati sve što mi je na srcu.“

(Nastaviće se.)

GOSTOVANJE BEČKE DVORSKE OPERE U BEOGRADU.

Bečka dvorska opera, čije će gostovanje trajati od 22. do 30. juna i koje počinje s „Troubadourom“, davaće svoje dalje predstave ovim redom: u nedjelju 23. „Velika koncertna akademija“ s korovima; u ponedjeljak 24. „Car i tesar“; u utorak 25. „Bajazzo“ i „Akademija“; U II. seriji davaće se: u srijedu 26. „Troubadour“; u četvrtak 27. „Velika koncertna akademija“ s novim programom; u petak 28. „Car i tesar“; u subotu 29. „Bajazzo“ i „Koncertna akademija“ s novim programom i u nedjelju 30. „Sareno veče“. Predstave će biti u mjesnoj etapnoj menaži na Terazijama br. 25. Početak u 9 sati uveče. Cijene mjesta: loža K 30, sjedišta u orkestru K 6, parter K 5, balkonsko sjedište u prvom redu K 6, loža za strance K 6, balkonsko sjedište II.—III. reda K 4, parter za stajanje K 2. Pretprodaja ulaznica već je otpočela u knjižari „Jugo-Istok“.

Posljednje hrzojavne vijesti.

PRED VLADINOM KRIZOM U FRANCUSKOJ.

Kb. Zeneva, 17. juna.

Izgleda da se potvrđuje vijest, da francuski listovi zbog teškoća, koje im se stavlja u put, saom velikom mukom mogu prijeći preko granice. Ovamo su stigli samo listovi „Humanite“ i „Populaire“, u kojima se nalaze potankosti o svrgnuću raznih generala. Predmijeva se i mogućnoću preustrojenja vlade kao ulaz Brianda i Painlevea u kabinet.

ERSPozitura PESTANSKE-UGARSKE KOMERCIJALNE BANKE u Beogradu — Knez Mihajlova br. 50.
Specijalno odjeljenje za šiljanje novaca ratnim zarobljenicima i interniranima.

Osnovna glavnica i pričuve 232,000,000 kruna. 919

riješio da bitku prekine, pa da pošlje ponovo napadne kralja Friedricha i potuče ga. Bio je već napisao olovkom na jednu cjedulju: „Odstupnica: pravac Sudhodol!“ i htio je razaslati na popis pojedini komandantima, kada ga saksonski potpukovnik pl. Beckendorff, komandant jednog saksonskog dragonskog puka (kod Daunove vojske nalazili su se ostaci saksonske vojske, veći je dio bio zarobljen u početku ovoga rata, — u kojemu je Saksonska bila saveznica habsburške monarhije, — kod Pirne) upozori, da Prusi počinju odstupati. Maršal Daun smjesta opozove rečenu svoju naredbu, našta polpukovnik pl. Beckendorff povede puk na jutri; za njim podjese nekoliko austrijskih i još dva saksonska konjička puka. Pruske trupe, satrvane silnom artiljerijskom vatrom, obuhvaćene su ovim strašnim konjičkim nalotom, dadoše na bježanje. Kralj Friedrich, ne hotiči vjerovati svojim očima da je pobijedjen, prikupi oko 400 rasturenih vojnika iz pojedinih pukova i lično ih povede na protiv napad protiv jedne baterije. No uskoro su svi dijelom pobijeni, a dijelom su se razbjegli. Tek kada je u galopu dojurio do njega neki oficir i doviknuo mu: „Ta za Boga miloga, misli li Vaše Veličanstvo samo da zauzme bateriju?“ — opazio je očajni kralj, da je zbilja ostao sam samcat. Zieten je sa svojom konjicom štilio odstupnicu pruskoj vojsci i spasao je potpunog uništenja, ali su Friedrichovi gubici ipak bili strašni. Od sve svoje vojske izveo je samo 6000 zdravih vojnika iz borbe. Na bojištu je ostavio, koje mrtvih, koje ranjenih i zarobljenih preko 14 hiljada ljudi, a od pjičana oteli su mu austrijske trupe 29 zastava i 45 topova. Kada se Friedrichova vojska bila toliko-koliko prikupila i u kolonama nast-

vila odstupanje, kralj je sam sjeo u jendek pored druma i tužno je posmatrao svoju razbijenu vojsku. Kada su poručili njega prošli artiljeriji na konjima, a bez topova, kralj ih zaplta sa zalosnim osmekom: „Ej, djeco, a šta uradiste s topovima?“ — „Odoše do djavola, Vaše Veličanstvo!“ odgovoriše u horu artiljeriji. Maršal Daun je ovom svojom velikom pohodom ne samo izvršio posvajenji mu zadatak — da natjera Pruse, da napuste opsadjanje Praga, već je natjerao kralja Friedricha, da evakuise cijlu Češku. Utisak to bitke bio je i s jedne i s druge strane vrlo veliki: u Pruskoj je nastala silna depresija i svuda je ovladalo najpessimističnije raspoloženje. Ovo je bio prvi poraz kralja Friedricha, koji je dole bio važio kao nepobjedljiv. Carica i kraljica Marija Terezija osnovale je na glas o toj bitci red Marije Terezije, namijenjen samo najhrabrijim medju hrabrima, pa je njime kao prvog odlikovala kolinskog poljdnika maršala Dauna. — 18. juna 1815. godine bila se druga jedna velika bitka, jedna od najpoznatijih bitaka u svjetskoj istoriji u opšte — bitka na Waterloou (Njemački je istorici često zovu bitkom na Belle-Alliance-i prema istom mjestu, a Francuzi bitkom na Mont-Saint-Jean, ali se ipak najviše održalo Waterloo kao ime to bitke) kojom je konačno završena Napoleonova vladavina. Selo Waterloo na lazi se u nivelleskom srezu, 15 i po km južno od Bruxellesa, prijestonice Belgije, nedaleko od poprišta bitaka na Ligny-u i Quatre-Brasu, o kojima je riječ pod događajima 16. juna, a iz čijeg se opisa može viditi situacija pred početak waterlooske bitke. Rekli smo, da su Prusi, ma da su bili potučeni kod Ligny-a ipak bili očuvali operativnu sposobnost i

vezu sa Englezima. Engleski glavnikomandujući, vojvoda Wellingtonski na osnovu obećanja, koje mu je bio dao Blücher, pouzdano se nadao, da će Prusi stići na vrijeme, pa je sa svojom vojskom (Englezima, pojačanim vojskom nekih njemačkih manjih država i holandskim trupama zauzeo definitivne položaje, dok Napoleon opet nikako nije smatrao, da će Prusi poslije udara, zadobijenog na Ligny-u, odmah dva dana doćnje opet biti dovoljno odmoriti da stupe u borbu, pa nije ni žurio, da napadne Wellingtona. 18. ujutru razvio je svoju vojsku na 1 i po km od Wellingtonovih položaja. Imao je na raspoloženju 73.000 ljudi i 254 topa. Pošto je zemljište od silnih kiša bilo veoma kaljavo, a pošto je svima pukovima bilo naredjeno, da se vojnici-ma prvo izda ručak, to je tek oko 11 i pol sati mogao izdati naredbu za napad. Borbu je otvorila Jérôme-ova divizija, koja je napala na položaje kod Hougoumonta, a koje su do kraja održale Wellingtonove njemačke pomoćne trupe Braunschweizani i Nassavci. U 1 i pol sati poslije podne otvorio je Napoleon iz 80 topova sinu vatru na lijevo krilo engleske vojske. U to je izviješten, da se Prusi zbilija kreću protiv njegovog desnog krila. Oko dva sata krenuo je maršal Ney u napad sa 4 divizije, koje su bile formirane u gustom poretku, pa su prema tome imale strašnih gubitaka od žestoke engleske vatre. Holandjani napustiše položaje, ali general Picton sa dvije engleske divizije povratio izgubljene pozicije. Kada se odbijati francuske mase nešto uskomešale, krenuše na njih dvije engleske konjičke brigade pod komandom generala Somerseta i Ponsonbya, odbaciše Francuze do njihovih bate-

rija i zarobiše im 3000 ljudi. Tom su prilikom poginuli generali Picton i Ponsonby. Sada je u toku borbe nastupio neki zastoi, a za to su vrijeme Francuzi sipali strašnu artiljerijsku vatru. Sada Milhaud, junak sa Ligny-a i Lefebvre preduzeše veliki napad sa 5000 konjanika, sa namjerom, da probiju engleske položaje između Hougoumonta i La Haye-Sainte-a; ovaj je napad tri puta odbijen, ali se borba produži i najzad je Wellington oko 5 sati morao narediti napuštanje položaja kod La Haye-Sainte-a. Wellingtonu je već polovina njegove vojske bila izbačena iz stroja ali je još uvijek davao otpora, nadajući se, da će mu svakog momenta stići Blücher (U jednom najkritičnijem momentu rekao je: „Volio bih, da je već noć ili da stigne Blücher.“) Napoleon je za to vrijeme već bio zauzeo Papelotte i La Haye, pa je sada priklještio i sam Wellingtonov centar, te je engleski glavnikomandajući morao prebacivati pojačanja sa svoga lijevog krila. U jedan sat poslije podne bile su se pojavile na krajnoj ivici bojišta prve pruske prethodnice, i to vojnici Bülowlievovog kora, koji nije bio učestvovao na Ligny-u, pa je s toga bio odmoriji. Protiv njih je Napoleon tek u 3 sata mogao poslati Lobau-a sa dvije divizije, koje su Prusi odbacili prema Plancenoitu, koje selo skoro za ledjima francuskog centra. Napoleon posla Lobau-u u pomoć 12 batalijuna garde i 24 topa, da odbije Pruse, kojih je već bilo 40.000, a on je za to vrijeme poveo najjači udar (jednom divizijom Erlonovog kora i 6 gard. batalijuna), ne bi li u posljednjem času probio Wellingtonov front. No i ovaj je napad odbijen. U najkritičnijem momen-

tu dojurio je Wellington do 1. engleskog gardijskog puka i doviknuo mu je: „Ide francuska garda! — Na „gotov!“ Sad su Francuzi svuda odbijeni i počeli su odstupati; samo se francuska garda još očajnički borila. Vele da je maršal Ney, videći na svo strani propast, kada je pod njime ubijen sedmi konj, razdrbio grudi i uzviknuo: „Jao, zar nema zrna, koje će naći Neyeve grudi?“ („Ne, Neyeve grudi imala su da probiju francuska zrna.“ veli na jednom mjestu tim povodom Victor Hugo, pošto je, kao što je poznato, maršal Ney doćnije pod Bourboncima po presudi vojnog suda strijeljan zbog ponovnog prilazanja Napoleonu). Francuska garda pak nije htjela ni čuti za predaju; veterani, od kojih su se neki borili pod Napoleonom još u Italiji, dok je bio srazmjerno nepoznat general, nijesu htjeli preživiti katastrofu svoga imperatora. Kupeći se oko svojih starih zastava ginuli su jedan po jedan. Ovaj moment divno je predstavljen u mnogo slika, od kojih su najčuvanije Bellangé-ova i Raffetova-a. Prva predstavlja jednu grupu umirućih gneradira, koji smrtno ranjeni, braneći zastavu, ispaljuju posljednje metke, a druga predstavlja veću panoramu posljednjeg čina ove tragedije. Napoleon je otišao sa bojišta zaštićen jednim lovačkim batalijunom... na krvavim waterlooskim poljima zalazilo je sunce, na sve se strane orlo zapomaganje ranjenika i užasni vrisak osakaćenih konja, pobjednikove trube svirale su zbor, njegova konjica krenula je u potjeru pravcem Parisa... to su bili posljednji akordi velike Napoleonove carske epopeeje...

CIJENE OGLASIMA:

Osmilna jednog milimetarskog retka (43 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI:
PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:

Osmilna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

A. Manconi
Verenici
prevo za talijanskog
Jovan Gajca.
Štilicom štampano
Prekrasno djelo poznatog talijanskog pisca, veliko je 640 strana i staje u celo platno lepo povezano
Kr. 7.—
(Za unutrašnjost poštarina Kr. 1'60)
Može se dobiti u
Knjižari „Napredak“
Beograd, Knjaz Mihajlova 9.
1176-XVII

BERLITZ METODA
ZA UČENJE
Njemačkog jezika sveska I 7.—, II 8.—
Francuskog jezika sveska I 7.—, II 8.—, III 12.—
Engleskog jezika sveska I 7.—, II 8.—, III 12.—
Talijanskog jezika sveska I 12.—, II 12.—
Ruskog jezika sv. I 12.—
Mogu se dobiti u
Knjižari „Napredak“
Beograd, Knjaz Mihajlova 9.
1176-VI

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
DIPLOMIрани DENTIST
Beograd, Kralj Milana ul. 57.
špećjalista za vještačke zube u zlatu i kaučuku po najboljoj američkoj metodi. Izrada solidna. Materijal najbolje kakvoće. Prima od 8—12 i 2—6 sati po podne. 1045

Kupovine i prodaje.
Strikače mašine
sa čarape, kapute, svitere i t. d. prodaje i kupuje
Milan Tolmačev,
Budimpešta
IV. Szerb-u. 911-15.
A 3114-2

Posljednja partija
ženskih šešira
stigla. Salon u sopstvenoj kući (u dvorištu) Sime M. Lazarevića, Kr. Milana ul. 120 (iduci Slaviji).
37681-2

Klavir (štucfilgel)
prodaje se, Kralj Milana 14.
37596-2

Ko ima kuću na prodaju
neka je javi upravi lista pod znakom „Kuća“ 1053. 37664-2

Dučanski namještaj
sastoji se iz 4 staklena ormana i jedne teže na prodaju.
Upitati u Bifoljskoj ul. br. 28.
37665-2

Na prodaju jedan
lijep orman i krevet.
Upitati Vidinska ulica 16.
37674-2

Na prodaju
dobro očuvana jorgana
u Šumadijskoj ulici 29.
37704-2

Klavir Minjon
prodaje se u Studeničkoj ulici 5, kod Milana Berkovića.
37706-2

Na prodaju
jedna teza, i 50 komada flaša. Kralja Milana 57, i sprat.
37730-2

Namještenja.
Trebam sposobnih
sitarskih radnika
i učenika. Zarada stalna i dobra. Matija A. Isaiović sitar, Vatrogasna ulica 11, Beograd.
37499-3

Mladi ljudi,
koji su već navršili 18. godinu života, primaju se na izobrazbu za operatore kod kina. Nakon izobrazbe biće upotrijebljeni kod kina vojne glavne gubernije. Prednost imaju izučeni mehaničari ili električari ili pak oni, koji imaju predznaja u toj struci. Prijaviti se djelatnikom od 3 do 5 sati poslije podne kod referata za kino vojne glavne gubernije u Beogradu, Kralja Milana ulica 59.
1100-3

Djevojku
koja po mogućstvu govori njemački, ili srpski, traži za kućevni posao Stjepka Sretenović, Miloš Veliki ulica 40. 37683-3

Bolničarka,
koja govori srpski, potrebna je za njegovanje starog čovjeka. Javiti se može u Princ Evgenijev ulici br. 6. 37708-3

Trebam 2 služavke
za vinograd na Topčiderskom brdu. Mogu stupiti odmah. Plata dobra. Mjesto stalno. Obratiti se administraciji ovoga lista pod „Služavka 1038“.
37531-3

Djevojku
potrebujem odmah za svoju konditorsku radnju, kao i ženu za kućnu. Za uslove obratiti se konditoraj Svete Jevdjenijevića, Terazije 34.
37732-3

Stanovi.
Jeffini stanovi:
3 sobe i kuhinja s lica u Ratarskoj 49; dva stana po dvije sobe i kuhinju u divnoj bašti (kao sanatorijum) u Šijvarskoj (Knez Danilovoj) 33 električno osvijetljenje. — Trebam
djevojačku za posluživanje
Upitati u Šijvarskoj br. 33 do fabrike sirčeta N. Nikolića.
37673-4

Izdaje se
kuhinja pod zakup.
Tko želi istu uzeti neka se obrati u kafani kod Malog Vojnika, Kamenička ulica 2 gdje će i uslove o zakupu saznati. Potrebna je i jedan čevapčija.
37680-4

2-3 meblirane sobe,
sa i bez kuhinje, izdaju se. Svetog Save ul. br. 18. Slavija.
37689-4

Izdaje se u blizini Knez Mihajlove ulice
Jedan magacin
za smještaj robe i jedna za soba prazna soba. Upitati u administraciji pod „Magacin 1058“.
37728-4

Razno.
Okolo 500 kruna
tražim na zajam kroz 4 nedjelje uz visoku naplatu. Ponude pod „Broj 1056“ upravi lista.
37691-5

KORRESPONDENCIJA.
Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim, ako možete, da me izvijestite o mome sinu Vlastimiru Cvetkoviću, redovcu 4. čete, 3. bataljona, 4. puka, 2. poziva drinske divizije, regrut 1894. god., rodom iz Smedereva, od evakuacije od 1915. godine ništa o njemu ne znam. Izvijestite me preko Beogradskih Novina. Unaprijed biću blagodarna. Mati Nasta Cvetković, Požarevačka 17, Beograd.
37662-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Moj sin Branko Cvejić, služitelj opštine mitrovačke, nije kod kuće, sa petoro djece živim u velikoj nevolji, stoga vas molim poradište da mi se pošalje plata mog sina, jer je koja novčana pomoć da bi se mogla sa djecom prehraniti, do danas nisam dobila nikakvu pomoć. Blagodari Milka J. Cvejić, Numan Efendi ulica 12, Mitrovica, Kosovo. A-3153-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Moj sinovi: Milija A. Ilijić, vojni obavješnik i moj sin Krsta A. Ilijić, dobrovoljac rodom iz K. Mitrovice poginuli su na Gučevu, treći mi sin zarobljen, ja sam ostala kod kuće stara nesposobna sa sa katim sinom i još dvoje djece i živim u nevolji, pa vas molim poradište da dobijem stalnu mjesečnu pomoć. Blagodari Stanića Andjelković, Ali Ismail-gasse 8, Mitrovica, Kosovo. A-3154-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim sve prijatelje i poznanike mog brata Radosava Milića, narednika X puka, i mog brata Andrej Jevčevića, glavnog vojnog magacionera u Prištini, ako bi što znali za njih, da nam jave, jesu li živi i zdravi, na čemu ćemo biti veoma zahvalni. Traže ih Nastasija Studićka i baba Magda iz Vučitrna, Prištinska Nr. 44, Nova Srbija. A-3155-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim da me izvijestite šta je sa mojim sinom: Gjorđjem Golubovićem, i četa II bataljona XI puk li poziva, br. pošte 44. Nismo od njega čuli skoro, ni se javio. Unaprijed vam blagodari: Života Golubović, selo Novi Adžibegovac — Markovac, kreis Palanka.
37701-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim dostavite sljedeće Vasi Petkoviću, pješad. kapetanu IV prekobr. puka I poziva: Molim vas ako vam je moguće, raspitajte se za Pavla Ognjanovića, mašinovodju zaječarske ložionice, koji se nalazio u Solunu, i za Petra Ognjanovića, rez. saobr. činovnika, vojnika 11. puka šumadijske divizije, jer do sada njihova majka i sestra ne znaju ništa o njima. Njihovi su zdravi u Aleksincu. Vaši su svi zdravi, samo se brinu, jer od vas nemaju odavna vijesti. Mi smo sada u Beogradu, Baba Višnjina 42. Javite mi vašu adresu, pošto mi je potrebna. Pozdravlja vas Dara Trifunac, Beograd, Baba Višnjina 42.
37699-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim za izvještaj preko Beogradskih Novina o mome bratu Marku Jovanoviću iz sela Baljevca, vojnog obveznika 4 čete I bataljona 4 prekobrojnog puka I poziva dunavske divizije. Blagodarna unaprijed sestru Jovana Pajić, selo Sjepejevac, kuće broj 256.
37698-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim vas izvijestite me za mog muža Iliju Nastića, profianta kolone dunavske divizije I poziva, je li živ i zdrav, jer mi se već 9 mjeseci nije javio. Tomanija Nastić, selo Zarkovo br. 229, Beograd.
37686-8

Mih. II. Ristić Čačak.
Jovanu Premoviću, Geneva.
Dolje imenovani mole za izvještaj o svojim:
Gjurdiju Petroviću iz Donje-Gorjice, srez ljubički, okrug rudnički, za sina Zivana Petrovića, regruta, iz 1896. god. X pukov. okružne komande.
Jovica Radosavljević iz Lipnice, srez travarskog, okrug čačanski, za sina Milica Radosavljevića, obveznika III čete, II bataljona, 18. puka, I poziva. R. 967-8

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim izvijestite me za mog muža Tomu Tomića, šofera autokomando br. 999. Nije se javio 8 mjeseci. Ja sam u velikoj brizi za njim. Unaprijed blagodarna Jelena Tomić, selo Zarkovo br. 231, Beograd.
37685-8

Gradjanski sud c. i kr. okruž. zapovjedništva, Grn. Milanovac
ENR. 363/8/1917.

Rješenje.
Prema propisu §§. 94. i 95. pravila za nesporna djela, ovim se objavljuje od strane starateljskog sudije c. i kr. okružnog suda u Grn. Milanovcu, da su Vojislav Matić i njegova žena Mileva u Grn. Milanovcu preminuli, a iza svoje smrti nisu ostavili testamenta. Pa kako se ne zna, da li su pokojni Vojislav Matić i njegova žena Mileva imali koga, ko bi zaostavštine imanje njihovo mogao po zakonu da naslijedi, to starateljski sudija poziva ovim svakoga, ko bi na osnovu prava ili sredstava nasljedstva tražio, da se za godinu dana, računajući od dana ovog oglasa, javi dolje potpisanoj sudiji i dokaze o svome pravu podnese, jer ako se do toga vremena ne javi, masa će se razdijeliti onima, koji se za nasljednika jave, te svoje pravo na nasljedstvo dokažu.
Maseno imanje leži u Grn. Milanovcu i sastoji se iz kućnog gradilišta i pokretnosti u vrijednosti od 1000 kruna.
Rješenje se ovo izdaje opštini Grn. Milanovca sa naredbom, da ga izloži na vidno mjesto i na tome mjestu ostavi gotinu dana. U isto će se vrijeme ovo rješenje štampati tri puta u službenom djelu „Beogradskih Novina“, a jedan put u „Službeni Glasnik“ c. i kr. okružnog zapovjedništva u Grn. Milanovcu.
Gr. Milanovac, 29. aprila 1918.
Sud za gradjanske stvari c. i okružnog zapovjedništva u Grn. Milanovcu.
Togány, sudija.
926

Obuće!!!
Zenske visoke, plitke na vez i isječene (dekoite)
MUSKE visoke; i
DJEČJE u svim veličinama od boksa i ševron, a dobrog materijala uz umjerene cijene preporučuje
STOVARNIŠTE
OBUČA
Radivoj Savin i Drug
Beograd, Knez Mihajlova ulica 7 do „Cara“
1175

Ožalošćena porodica Veljović, javlja svojim prijateljima i poznanicima, da će svojoj miloj kćerki i sestri
Ružici Veljović
nastavnicu ženske gimnazije u Beogradu
davati četrdesetodnevni pomen u petak
21. juna o. g. u 11 sati prije podne u jagodinskoj crkvi.
Jagodina, 18. juna 1918.
37700

BELGRADER ORFEUM
LJETNJE POZORISTE
(HOTEL „TAKOVO“)
TERAZIJE
Veliki junski
program
od 16.—30. juna
Predstave počnu u
veče u pola 9 sati.
VONG-TSJU-CING
nenadmašni kineski madjioničari i akrobati
GUSTAV WINDHOPP
na opšti zahtjev publike proizveden mu je
angažman, izvodi nov repertoar.
TOM JERSEY
odgovori umjetničke siluete sjenkom svojih ruku
EMILIE ROSÉ savršena
vještakinja.
HELLENA BRANDT
pjevačica.
VORRYS veseli
slikar. 1085
IZVANREDNO! ODYS IZVANREDNO!
SJAJNA AKCIJA! u svojim igrama. SJAJNA AKCIJA!

Prvo c. kralj. povlašćeno dunavsko parobrod. društvo.

Red plovidbe mjestnog parobroda
iz medju
ZEMUNA I PANCISOVA
— (za putnike, robu i povlaku šlepova.) —
Važi od 23. svibnja 1918. do dalje naredbe.
DNEVNO

Table with 4 columns: Iz, Za, U podne, Po podne. Rows for Zemun/Pancsova and Pancsova/Zemun.

Primjedba. U Tamiš ulaze i izlaze brodovi samo onda, ako to stanje vode i vrijeme dopušta.
U ovome redu plovidbe navedeno vrijeme označuje najraniji odlazak i dolazak parobroda.
Cijene vožnja između Zemuna-Pancsova ili obratno: I. mjesto 240 fil., II. mjesto 160 filira po osobi i jednom vožnju. Povratne karte sa valjanošću kroz 3 dana: I. mjesto 340 fil., II. mjesto 220 fil. po osobi i jednu vožnju onamo i natrag.
Pristojbe za prtljag između Zemuna-Pancsova ili obratno: Za putnu prtljagu preko 12 kgr. ubire se za svakih početnih 10 kgr. pristojba od 20 filira, ter pisarska pristojba i biljegovina za predatnicu od 30 i 20 filira po predatnici. Najmanja pristojba za jednu pošiljku prtljaga iznaša K I — isključivo pisarsku pristojbu i biljegovinu za predatnicu.
3) Roba, koju putnici sami sa sobom nose kao: povrće, zelena voće i t. d. u košarama, putanjama, vrećama i t. d. ziva perad u košarama, gajbama, sanducima i t. d. (i embalaža takovih pošiljaka) u pojedinačnoj težini od preko 12 kgr. do najviše 30 kgr., nadalje više od jednog putnika ponešena komada gore navedenih vrsta robe u pojedinačnoj težini ispod 12 kgr. do najviše 30 kgr., preuzimaju se na otpremu u otpremnicu bez vaganja sa sniženom pristojbom od 50 filira za jedan komad.
Biljegovina pristojba od 20 filira za otpremnicu zaračuna se posebno.
Roba u pojedinačnoj težini od preko 30 kgr., odnosno više jednom putniku pripadajućih komada, čija ukupna težina iznaša više od 30 kgr., preuzima se na otpremu do dalje naredbe na temelju ustanova lokalnog robnog tarifa, valjanog počam od 1. travnja 1918. samo kao brzovoz, te se za istu ubiru tarifalne brzovozne stavke.
4) Pošiljke životnih namirnica, koje putnici sami za sobom nose u težini od preko 30 kgr. do najviše 100 kgr., nadalje više od jednog putnika ponijetih takovih pošiljaka u pojedinačnoj težini od 30 kgr. ali u ukupnoj težini od najviše 100 kgr. preuzimaju se na otpremu u otpremnicu za živež, te se plaća za komad
u težini od 31 do 50 kgr. 80 filira
51 100 150
Biljegovina pristojba od 20 filira za otpremnicu zaračunava se posebno.
Pošiljke životnih namirnica u pojedinačnoj težini od preko 100 kgr., ter više pošiljaka živeža, koje su vlasnost jednog putnika u ukupnoj težini od preko 100 kgr. preuzimaju se na otpremu do dalje naredbe samo kao brzovoz prema ustanovama lokalnog robnog tarifa od 1. travnja 1918. u ubiranju tarifalnih brzovoznih stavaka.
P. n. putnici imaju se za utovarivanje, istovarivanje i čuvanje gore pod 3) i 4.) navedenih pošiljaka sami brnuti.
5) Trgovačka roba otprema se u mjestnom prometu Zemun-Beograd i obratno do dalje naredbe prema ustanovama lokalnog robnog tarifa od 1. travnja 1918. samo kao brzovoz uz ubiranje tarifalnih brzovoznih stavaka.
Mjestnu plovidbu između Zemuna i Beograda vršiti će: ponedjeljom, srijedom, četvrtkom i subotom Prvo c. kralj. povl. dunavsko parobrodarsko društvo, a nedjeljom, utorkom i petkom Kr. ug. dioničarsko društvo za brodarenje po rijekama i moru.
Zemun, mjeseca travnja 1918.

Našem dragom i neprežaljenom
Ljubomiru Baltiću
pješad. p.-pukovniku
davaćemo polugodišnji pomen
u četvrtak 20. juna u 11 sati
prije podne u Vaznesenskoj
crkvi. Molimo srodnike, prijatelje
i poznanike za prisustvo.
Beograd, juna 1918.
37702
Ožalošćeni: supruga Živka, djeca:
Dragica, Miloš, Ljubica i Ljubiša.

Prvo c. kralj. povl. dunavsko parobrodarsko društvo.
Red plovidbe mjestnog parobroda
za prevoz putnika i robe
iz medju
ZEMUNA I BEOGRADA.
Vrijedi od 21. Ožujka 1918. do daljnjeg.

Table with 4 columns: Iz, U, do podne, poslije podne. Rows for Zemun/Beograd and Beograda/Zemun.

Noćno vrijeme od 600 u veče do 500 u jutro označeno je potertanjem brojke časaka.
U ovome redu plovidbe navedena vrijeme označuju najraniji dolazak i odlazak parobroda.
Prevozne cijene između Zemuna i Beograda i obratno:
1) Za civilne osobe: I. mjesto t-20 filira, II. mjesto 80 filira po osobi i jednu vožnju. Vojničke osobe plaćaju po cijene na blagajni bileta.
2) Pristojbe za prtljagu između Zemuna i Beograda i obratno: Za putnu prtljagu preko 12 kgr. plaća se za svakih početnih 10 kgr. pristojba od 20 filira, ter pisarska pristojba i biljegovina za predatnicu od 30 i 20 filira po predatnici. Najmanja pristojba za jednu pošiljku prtljaga iznaša K I — isključivo pisarsku pristojbu i biljegovinu za predatnicu.
3) Roba, koju putnici sami sa sobom nose kao: povrće, zeleno voće i t. d. u košarama, putanjama, vrećama i t. d. ziva perad u košarama, gajbama, sanducima i t. d. (i embalaža takovih pošiljaka) u pojedinačnoj težini od preko 12 kgr. do najviše 30 kgr., nadalje više od jednog putnika ponešena komada gore navedenih vrsta robe u pojedinačnoj težini ispod 12 kgr. ali u ukupnoj težini od preko 12 kgr. do najviše 30 kgr., preuzimaju se na otpremu u otpremnicu bez vaganja sa sniženom pristojbom od 50 filira za jedan komad.
Biljegovina pristojba od 20 filira za otpremnicu zaračuna se zasebno.
Roba u pojedinačnoj težini od preko 30 kgr., odnosno više jednom putniku pripadajućih komada, čija ukupna težina iznaša više od 30 kgr., preuzima se na otpremu do dalje naredbe na temelju ustanova lokalnog robnog tarifa, valjanog počam od 1. travnja 1918. samo kao brzovoz, te za istu ubiru tarifalne brzovozne stavke.
4) Pošiljke životnih namirnica, koje putnici sami za sobom nose u težini od preko 30 kgr. do najviše 100 kgr., nadalje više od jednog putnika ponijetih takovih pošiljaka u pojedinačnoj težini do 30 kgr. ali u ukupnoj težini od najviše 100 kgr. preuzimaju se na otpremu u otpremnicu za živež, te se plaća za komad
u težini od 31 do 50 kgr. 80 filira
51 100 150
Biljegovina pristojba od 20 filira za otpremnicu zaračunava se zasebno.
Pošiljke životnih namirnica u pojedinačnoj težini od preko 100 kgr., ter više pošiljaka živeža, koje su vlasnost jednog putnika u ukupnoj težini od preko 100 kgr. preuzimaju se na otpremu do dalje naredbe samo kao brzovoz prema ustanovama lokalnog robnog tarifa od 1. travnja 1918. uz ubiranje tarifalnih brzovoznih stavaka.
P. n. putnici imaju se za utovarivanje, istovarivanje i čuvanje gore pod 3) i 4.) navedenih pošiljaka sami brnuti.
5) Trgovačka roba otprema se u mjestnom prometu Zemun-Beograd i obratno do dalje naredbe prema ustanovama lokalnog robnog tarifa od 1. travnja 1918. samo kao brzovoz uz ubiranje tarifalnih brzovoznih stavaka.

Glavna agencija.
Ljubomiru Baltiću
Stojanu Ivkoviću
bivšem trgovcu
davati polugodišnji parastos u četvrtak, 20. juna u 10 sati prije podne u crkvi na Novom groblju.
Beograd, juna 1918.
Ožalošćeni: supruga Hristina, brat Stevan, sin Mihailo profesor, kćeri: Stanka, Zorka i Persida učiteljice, zet Radoša Kostić učitelj, snaha Ljubica, unuk Branislav sa djecom; unuke: Hristina, Vukosava, Radmila, Dušica i Branislava.
37726

Našem dragom i neprežaljenom
Ljubomiru Baltiću
pješad. p.-pukovniku
davaćemo polugodišnji pomen
u četvrtak 20. juna u 11 sati
prije podne u Vaznesenskoj
crkvi. Molimo srodnike, prijatelje
i poznanike za prisustvo.
Beograd, juna 1918.
37702
Ožalošćeni: supruga Živka, djeca:
Dragica, Miloš, Ljubica i Ljubiša.

Sa bolom u duši javljamo našim srodnicima i prijateljima, da ćemo našim dobrom i nikad neprežaljenom suprugu, ocu (tati), bratu i djedi
Stojanu Ivkoviću
bivšem trgovcu
davati polugodišnji parastos u četvrtak, 20. juna u 10 sati prije podne u crkvi na Novom groblju.
Beograd, juna 1918.
Ožalošćeni: supruga Hristina, brat Stevan, sin Mihailo profesor, kćeri: Stanka, Zorka i Persida učiteljice, zet Radoša Kostić učitelj, snaha Ljubica, unuk Branislav sa djecom; unuke: Hristina, Vukosava, Radmila, Dušica i Branislava.
37726

Izvištavamo sve srodnike, prijatelje i poznanike, da je naša mila i dobra mati
Jelena
udova pok. Ljube Srećkovića, biv. sreskog načelnika
preminula 1. juna ove godine poslije dužega a teškoga bolovanja.
Valjevo, juna 1918.
Ožalošćene kćeri:
Višnja i Živka Lj. Srećkovićeve.
37729
Glavna Agencija.